

Rautakautisia ja ajoitukseltaan epämääräisiä inventointilöytöjä, jotka on löydetty FK Ulla Rajalan johtamassa koekuopituksessa Vammalan Rautajoen arkeologisessa osa-alueinventoinnissa Rautajoen rautakautisesta kalmistosta ja sen ympäristöstä 31.8. – 14.9.1995. Ks. Ulla Rajalan inventointikertomus arkeologian osaston topografisessa arkistossa. Diar. 3.10.1995. Luetteloinut Ulla Rajala.

KALMISTOMÄEN KOORDINAATISTO

KOEKUOPPA 998/1000

- 1 RAUTANAULA
Taottu, ruostunut, taittunut n. 27 mm:n päästä kannasta suorakulmaisesti, pituus suorana ollut n. 80 mm, nykyinen pituus 55 mm. Naulaosan poikkileikkaus neliömäinen, leveys ja paksuus n. 5 mm. kanta soikeanko, kooltaan 11 x 9 x 4 mm. Löytynyt syvemmältä kuin 15 cm.
  - 2 RAUTALEVYN KAPPALE
Ruostunut, toinen pitkä sivu alkuperäinen, suora ja tasainen, taittunut leveydensuuntaisesti ja osin haljennut taitosta pitkin, kooltaan 39 x 29 x 1.5 mm. Löytösyvyys 0 – 15 cm.
  - 3 SAVIASTIANPALOJA, 3 kpl, 3 g
Suurimmassa palassa molemmat vaaleanruskeat pinnat tallella, ulkopinnalla koristelua, koristeaiheena uraviivojen muodostama verkkokuvio (ks. piirros alla), verkon "silmissä" rengasleimaa, sisempi saviaines harmaata, sekoitteena maasälpää, kvartsia, kiillettä ja chamottea?, koko 16 x 11 x 6 mm. Yksipintainen pala, jonka pinta ja saviaines osin harmahtavaa, osin vaaleanruskeaa, sekoitteena maasälpää, kvartsia, kiillettä, koko 15 x 11 x 7 mm. Pinnaton pala, toinen puoli musta, kuonittunut, toinen vaaleanruskea, koko 13 x 8.5 x 5 mm. Löytösyvyys 10 – 20 cm.
-

MK 1:1 V. A.
- 4 KUONAA, 5 kpl, 5 g
Löytösyvyys 10 – 20 cm.
  - 5 PALANUTTA LUUTA, 4 kpl, < 1 g
Löytösyvyys 10 – 20 cm.
  - 6 KVARTSI-ISKOS, 1 kpl, 1 g
Löytösyvyys 10 – 20 cm

KOEKUOPPA 1000/1005

- 7 RAUDAN PALA, 1 kpl, < 1 g
Koko 12 x 11 x 1.5 mm. Löytösyvyys n. 20 – 30 cm.
- 8 SAVIASTIANPALOJA, 3 kpl, 2.5 g
Suurin ja pienin pala yksipintaisia, jäljellä oleva pinta tummanharmaa. Saviaines osin harmahtavaa, osin oranssihtavaa. Sekoitteena maasälpää, kvartsia ja kiillettä.
Löytösyvyys n. 20 – 30 cm.
- 9 PALANUTTA SAVEA, 9 kpl, 13 g
Osassa painannemaisia viiruja. Löytösyvyys n. 20 – 30 cm.
- 10 SAVIKUONAA, 1 kpl, 1 g
Löytösyvyys 20 – 30 cm.
- 11 PALANUTTA LUUTA, 1 kpl, < 1 g
Löytösyvyys n. 20 – 30 cm.
- 12 HIILINÄYTE, 4 g
Näytteenottosyvyys n. 25 cm.

KOEKUOPPA 1004.5/996

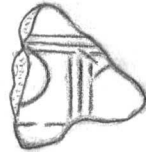
- 13 SAVIASTIANPALOJA, 2 kpl, 2 g
Isompi pala yksipintainen. Pinta oranssihtavanvaaleanruskea, saviaines harmahtavampaa. Sekoitteena maasälpä, kvartsi ja chamotte. Pienempi pala pinnaton, saviaines oranssihtavaa.
- 14 KIVILAJI-ISKOS, 1 kpl, 2 g
Ruskehtavaa, porfyriittimaista kivilajia. Iskoksen kärki katkennut koekuopituksen aikana.

KOEKUOPPA 1005/1003

- 15 KAKSI YHTEENSULANUTTA LASIHELMEÄ
Toisen perusmassa ollut sinivihreä, toisen punainen. Molemmissa ollut koristesilmiä. Sinivihreän helmen alkuperäinen halkaisija on ollut n. 13 mm, punertavan n. 10 mm ja sen reiän halkaisija n. 5 mm. Kokonaiskoko 16 x 14 x 11 mm. Löytöpaikka n. $x=1005.25$
 $y=1003.15$ $z=61.48$ m mpy, löytösyvyys n. 20 cm.
- 16 SAVIASTIANPALOJA, 5 kpl, 4 g
Kahdessa palassa molemmat pinnat jäljellä: pinnat ovat vaaleanoranssihtavanruskeat, toisessa palassa hieman nokiset. Sekoitteena maasälpää, kvartsia ja kiillettä, vaaleammassa myös chamottea. Loput palat yksipintaisia: yhdessä lähes musta pinta, muut pinnat vaaleanruskeita. Löytösyvyys 0 – 20 cm.
- 17 SAVIKUONAA, 1 kpl, < 1 g
Löytösyvyys 0 – 20 cm.
- 18 PALANUTTA LUUTA, 2 kpl, < 1 g
Löytösyvyys 0 – 20 cm.

KOEKUOPPA 1004.5/1009.5

- 19 SAVIASTIANPALA, 1 kpl, 2 g
Koristeltu (ks. piirros alla), molemmat pinnat tallella. Pinnat vaaleanruskeita, saviaines harmaata. ulkopinnan koristeaiheena kolmen samansuuntaisen uraviivan muodostama verkko, jonka "silmien" sisällä näyttää olleen rengasleimoja. Sekoitteena kvartssia, maa-sälpää ja kiillettä. Koko 19 x 17.5 x 5 mm.

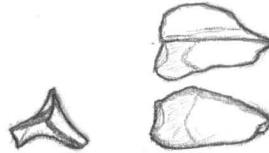
MK 1:1

V.A.

- 20 PALANUTTA SAVEA, 3 kpl, 3 g
Suurin poikkileikkaukseltaan koverankolmiomainen.
- 21 KUONAA, 1 kpl, < 1 g
- 22 PALANUTTA LUUTA, 2 kpl, < 1 g

KOEKUOPPA 1019.5/1000

- 23 PRONSSIESINEEN KATKELMA
Pieni, poikkileikkaukseltaan kolmisakarainen, koverrettu kolmio (ks. piirros alla). Suippenee toiseen päähän. Alkuperäisen esineen tunnistaminen lähes mahdotonta, joskin muistuttaa etäisesti soljen neulakodan kantaa. Koko 16 x 10 x 9 mm.
Löytösyvyys n. 30 – 35 cm.

MK 1:1

V.A.

- 24 RAUTAINEN HEVOSENKENKÄNAULA
Kokonainen, taottu, poikkileikkaukseltaan suorakaiteinen naulaosa kapenee kärkeen, kärki taipunut, kanta päältäkatsoen neliömäinen, sivultakatsoen kolmiomainen. Koko pituus 33 mm, naulaosan pituus n. 24 mm, leveys max. 7 mm, paksuus max. 5 mm, kärjessä n. 2 mm. Kannan sivu 9 mm, paksuus n. 7 mm. Löytösyvyys 10 – 20 cm.
- 25 PALANUTTA SAVEA, 2 kpl, < 1 g
- 26 PALANUTTA LUUTA, 3 kpl, < 1 g
Löytösyvyys n. 20 – 35 cm
- 27 KVARTSI-ISKOKSIA, 3 kpl, 2 g
Löytösyvyys n. 20 – 35 cm.

KOEKUOPPA 1025/1004.5

- 28 SAVIASTIANPALA?, 1 kpl, 1.5 g
Yksipintainen, pinta viininpunaisenharmahtavanruskea ja halkeillut, savimassa harmaata, runsaasti sekoitetta, sekoitteena kvartsia ja maasälpää. Löytösyvyys 10 – 20 cm.

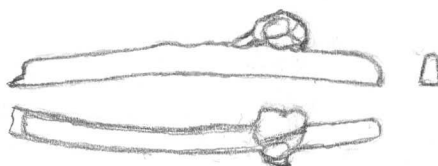
KOEKUOPPA 1030/1000

- 29 SAVIASTIANPALOJA, 22 kpl, 12 g
Lähinnä yksipintaisia, pinnat vaaleanruskeita, harmahtavanvaaleanruskeita tai tummanharmaita, savimassa vaaleanruskeaa, harmahtavaa tai tummanharmaata. Sekoitteena kvartsia, maasälpää, kiillettä, osassa ehkä chamottea.
- 30 PALANUTTA SAVEA, 1 kpl, < 1 g
- 31 RAUTAKUONAA, 11 kpl, 153 g
Ainakin osa sekoittuneesta pinnasta.
- 32 PALANUTTA LUUTA, 28 kpl, 7 g
- 33 KVARTSI-ISKOKSIA, 6 kpl, 4 g
- 34 SIEMEN, kahtena puolikkaana, 1 g

KOEKUOPPA 1030/1002.75

- 35 RAUTAVARTAAN KATKELMA
Pituus 48 mm, poikkileikkaus suunnikasmainen, ylöspäin kapeneva, poikkileikkaussuunnikkaan kyljet 4 mm ja sivut 3 mm, toinen pää ehjä, em. päästä n. 12 mm:n päässä vartaan yläpinnalla on pituudeltaan ja leveydeltään n. 7 mm oleva 5 mm korkea "sykerö", koko varras hieman kaareva (ks. piirros alla). Löytösyvyys n. 10 cm.

MK 1:1

V.A.

- 36 PALANUTTA SAVEA, 2 kpl, 4 g
Löytösyvyys 11 – 24 cm.
- 37 PALANUTTA SAVEA, 4 kpl, 6 g
Löytösyvyys 24 – 43 cm.
- 38 PII-ISKOS, 1 kpl, < 1 g
Löytösyvyys 11 – 24 cm.
- 39 PII-ISKOS, 1 kpl, < 1 g
Löytösyvyys 24 – 43 cm.
- 40 KVARTSI-ISKOKSIA, 2 kpl, 13 g
Löytösyvyys 11 – 24 cm.

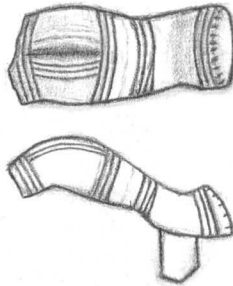
- 41 KVARTSI-ISKOKSIA, 6 kpl, 34 g
Löytösyvyys 24 – 43 cm.
- 42 SIEMEN, 1 kpl, < 1 g
Löytösyvyys 11 – 24 cm.

KOEKUOPPA 1029.5/1009.5

- 43 RAUTAKUONAA, 1 kpl, 11 g
Löytösyvyys 20 cm.
- 44 KVARTSI-ISKOKSIA, 2 kpl, 10 g
Löytösyvyys 20 cm.

KOEKUOPPA 1035/1000

- 45 PRONSSISEN TASAVARSISOLJEN KATKELMA
Valettu, jäljellä keskiosa ja toinen pää (ks. piirros alla), keskellä kapea, soikeahko pitkittäinen ura, jonka molemmilla puolilla kolme pitkittäistä koristeiviivaa, jotka päättyvät kolmeen poikittaiseen koristeiviivaan soikeahkon uran molemmin puolin. Jäljellä oleva pää kaartuu keskiosaa kohti. Päässä kolme poikittaista koristeiviivaa sarjana. Lisäksi soljen kaarella uranpäättävän ja pään koristeiviivasarjojen välissä kolmas kolmen poikittaisen koristeiviivan sarja. Pään alapuolella jäljellä pronssinen neulankiinnityskanta. Koko pituus 31 mm, leveys max. 14 mm ja korkeus max. 17 mm. Keskiosan leveys max. 14 mm ja sen poikkileikkaukseltaan koverankuperan levyn kaaren säde max. 7.5 mm. Pään leveys max. 12 mm ja korkeus max. 7.5 mm. neulankiinnityskannan korkeus 8 mm, leveys max. 6 mm ja paksuus 2.5 mm, ohenee ja taipuu hieman päätä kohden. Katkelma kuuluu yhteen katkelman KM 28894:47 kanssa. Löydetty suunnilleen samasta paikasta kuin katkelma KM 28894:46, x=1035.22 y=1000.58 z=62.61 m mpy, löytösyvyys n. 40 cm.

MK 1:1

V. A.

46 PRONSSINEN TASAVARSISOLJEN KATKELMA

Valettu, jäljellä toinen pää (ks. piirros alla), pää taipuu keskiosaa kohti, päässä kolmen poikittaisen koristeviivan sarja, jäljellä olevassa keskiosassa samanlainen sarja, Pään alla pronssisen neulakodan tai neulankinnityskannan katkelma. Pituus 17 mm, leveys 12 mm ja korkeus 10 mm. Pään leveys max. 11 mm ja korkeus max. 8.5 mm. Keskiosan katkelman leveys max. 12 mm ja sen poikkileikkaukseltaan koverankuperan pronssilevyn kaaren säde max. 5 mm. Löydetty suunnilleen samasta paikasta kuin katkelma KM 28894:46, x=1035.22 y=1000.58 z=62.61 m mpy, löytösyvyys n. 40 cm.

V.A.

KM 28894:46
MK 1:1

V.A.

KM 28894:47
MK 1:1

47 PRONSSINEN TASAVARSISOLJEN KATKELMA

Valettu, jäljellä toinen pää (ks. piirros yllä), pää taipuu keskiosaa kohti, pään alla pronssinen neulakoda. Pituus max. 17.5 mm, leveys max. 12 mm ja korkeus max. 12 mm. Pään leveys max. 11 mm ja korkeus max. 7 mm, keskiosan katkelman leveys max. 12 mm ja sen poikkileikkaukseltaan koverankuperan pronssilevyn kaaren säde max. 6 mm. Neulakodan korkeus 5 mm, kodan pronssilevyn leveys 6 mm, levy päästä taivutettu. Kuuluu yhteen katkelman KM 28894:45 kanssa. Löytöpaikka x=1035.48 y=1000.26, löytösyvyys n. 40 cm.

48 SAVIASTIANPALOJA, 5 kpl, 8 g

Yksi paloista kaksipintainen ja koristeltu, koristeaiheena listapunosta (ks. piirros alla), koristeltu pinta vaaleanruskea, toinen mustanharmaa, saviaines harmahtavaa, sekoitteena hieman maasälpää/kvartsia, koko 25 x 15.5 x 7 mm. Pienempi kaksipintainen pala vaaleanruskea, sekoitteena maasälpää. Muut palat yksipintaisia, pinnat oranssihtavia, vaaleanharmaanruskeita tai tummanharmaita. Löytösyvyys n. 30 - 40 cm.

MK 1:1

V.A.

- 49 SAVIKUONAA, 2 kpl, 8 g
- 50 RAUTAKUONAA, 1 kpl, 92 g
- 51 PALANUTTA LUUTA, 11 kpl, 2 g
Löytösyvyys n. 30 – 40 cm.

KOEKUOPPA 1040/995

- 52 RAUTAINEN HEVOSENKENKÄNAULA
Taottu, ruostunut, taittunut suorakulmaisesti kärkiosasta, alkuperäinen pituus n. 50 mm, nykyinen koko 32 mm. Naulaosan poikkileikkaus suorakaiteinen, leveys max. 9 mm ja paksuus max. 6 mm, naulaosa kapenee ja ohenee kärkeä kohden, kärki saattaa olla katkennut. Kantaosa pitkänsoikea, koko 19.5 x 7 x 5 mm. Alkuperäinen koekuoppa, sekoittunut pintakerros?.
- 53 RAUTAINEN HEVOSENKENKÄNAULA
Taottu, ruostunut, naulaosa taipunut, alkuperäinen pituus n. 45 mm, nykyinen pituus 40.5 mm. Naulaosan poikkileikkaus suorakaiteinen, leveys max. 6 mm ja paksuus max. 5.5, naulaosa kapenee ja ohenee hieman kärkeä kohti. Kantaosa pyöreähkö, koko 14.5 x 14 x 4.5 mm. Koekuopan jatko-osa, sekoittunut pintakerros?.
- 54 RAUTAKETTINGIN KAPPALE
Ruostunut, toisessa päässä varras on taivutettu silmukaksi (ks. kuva alla), kappaleen pituus 29 mm, silmukan ulkohalkaisija 11 mm ja sisähalkaisija 5 mm, vartaan leveys 6 mm ja paksuus 5 mm. Koekuopan jatko-osa, sekoittunut pintakerros?.

MK 1:1

V.A.

- 55 PALANUTTA SAVEA, 74 kpl, 48.5 g
Alkuperäinen koekuoppa, löytösyvyys < 40 cm.
- 56 PALANUTTA SAVEA, 30 kpl, 33 g
Alkuperäinen koekuoppa, löytösyvyys 40 cm, nokimaan kiveyksestä.
- 57 PALANUTTA SAVEA, 71 kpl, 49 g
Koekuopan jatko-osa, löytösyvyys 30 cm.
- 58 PALANUTTA SAVEA, 115 kpl, 75 g
Koekuopan jatko-osa, löytösyvyys 30 – 35 cm.
- 59 PALANUTTA SAVEA, 307 kpl, 217.5 g
Koekuopan jatko-osa, löytösyvyys 30 – 40 cm.
- 60 PALANUTTA SAVEA, 23 kpl, 11.5 g
Koekuopan jatko-osa, E-profiili.

- 61 SAVIKUONAA, 6 kpl, 10 g
Alkuperäinen koekuoppa.
- 62 KUONAA, 3 kpl, 255 g
Alkuperäinen koekuoppa, löytösyvyys 30 – 40 cm.
- 63 KUONAA, 37 kpl, 134.5 g
Alkuperäinen koekuoppa, löytösyvyys 40 cm, nokimaan kiveyksestä.
- 64 KUONAA, 144 kpl, 713.5 g
Alkuperäinen koekuoppa.
- 65 KUONAA, 257 kpl, 994 g
Koekuopan jatko-osa, löytösyvyys 30 cm.
- 66 KUONAA, 199 kpl, 887 g
Koekuopan jatko-osa, löytösyvyys 30 – 35 cm.
- 67 KUONAA, 506 kpl, 1242 g
Koekuopan jatko-osa, löytösyvyys 30 – 40 cm.
- 68 KUONAA, 56 kpl, 160 g
Koekuopan jatko-osa, E-profiili.
- 69 PIITÄ, 1 kpl, 2.5 g
Palanutta. Alkuperäinen koekuoppa.
- 70 KVARTSI-ISKOS, 1 kpl, < 1 g
Alkuperäinen koekuoppa.
- 71 KUONITTUNUTTA KIVEÄ, 2 kpl, 7 g
Koekuopan jatko-osa, löytösyvyys 30 – 40 cm.
- 72 KELTAISTA AINETTA (RIKKIÄ?), 4 kpl, 4 g
Koekuopan jatko-osa, pintakerros.
- 73 HIILINÄYTE, 8 g
Koekuopan jatko-osasta, kuonakeskittymästä, näytteenottosyvyys 30 – 40 cm.

KOEKUOPPA 1040/1000

- 74 PALANUTTA SAVEA, 2 kpl, 2 g
Löytösyvyys 0 – 20 cm.
- 75 KUONAA, 3 kpl, 13 g
Löytösyvyys 0 – 20 cm.
- 76 KVARTSI-ISKOS, 1 kpl, 7 g
Löytösyvyys 0 – 20 cm.

KOEKUOPPA 1045/990

77 PRONSSIHELA

Kokonainen, muoto suorakaiteinen, toisella lyhyellä sivulla puolipyöreä uloke, helalevy on sivultakatsottuna kupera, alapuolella lkiinnityshakanen, päällä yksinkertaista ympyröistä ja siipimäisistä kolmioista sommiteltua koristelua (ks. piirros alla).
Koko 15.5 x 9.5 x 3 (1.5) mm.

MK 1:1

V. A.

78 RAUTALEVYN KATKELMA

Ruostunut, toinen pitkä sivu mahdollisesti alkuperäinen, koverahko, koveralla pinnalla kaksi pyöreähköä kuperaa ulkonemaa (ks. piirros alla), joiden halkaisija on n. 2 – 3 mm.
Koko 28 x 14 x 3.5 mm.

MK 1:1

V. A.

79 SAVIKIEKON KATKELMA, 1 kpl, 5 g

Pinta kaareva, pinta ja saviaines harmaanbeige, sekoitetta näkyvästi, sekoitteena maasälpä, kvartsi ja chamotte. Koko 33 x 13 x 13 mm.

80 SAVIASTIANPALA, 1 kpl, < 1 g

Toinen puoli vaaleanruskea, toinen mustanharmaa, sekoitteena maasälpää, kiillettä ja chamottea.

81 PALANUTTA SAVEA, 2 kpl, 1 g82 PII-ISKOS, 1 kpl, < 1 g

KOEKUOPPA 1045/995

83 SAVITIIVISTETTÄ?, 1 kpl, 12 g

Yksi pinta kuonaantunut. Väri vaihtelee kuonaantumattomissa osissa painautuneen ulkopinnan punaisesta saviaineksen oranssihtavaan ja harmahtavaan, saven joukossa hippusen sekoitetta, ainakin maasälpää.

KOEKUOPPA 1045/1000

- 84 SAVIASTIANPALA, 1 kpl, 2 g
Yksipintainen, pinta musta, saviaines tummanharmaa, sekoitteena kiillettä, maasälpää ja chamottea?. Löytösyvyys 10 – 20 cm.
- 85 KUONAA, 2 kpl, 19 g
Löytösyvyys 10 – 20 cm.

KOEKUOPPA 1049.5/990

- 86 SAVIASTIANPALOJA, 2 kpl, 3 g
Pieni reunapala, toinen pinta ja reunan päällyys toisen vaaleanharmaanruskehtavia, saviaines harmahtavaa, sisus osin kuoniintunut, koko 11.5 x 10.5 x 6 mm.. Toinen yksi-, mustuneenoranssipintainen pala, saviaines harmahtavaa, sekoitteena maasälpää ja kiillettä.
- 87 PALANUTTA SAVEA/SAVITIIVISTETTÄ, 14 kpl, 11g
Kahdessa isossa palassa selkeät painanteet.
- 88 SAVIKUONAA, 10 kpl, 31 g

KOEKUOPPA 1050/995

- 89 PALANUTTA SAVEA, 4 kpl, 2 g
Löytösyvyys 10 – 35 cm.
- 90 KUONITTUNUTTA SAVEA/SAVITIIVISTETTÄ, 11 kpl, 65 g
Löytynyt palokivikerroksen alta n. 20 – 35 cm.
- 91 KUONAA, 5 kpl, 44 g
Löytösyvyys 0 – 10 cm, sekoittuneesta kerroksesta.
- 92 KVARTSI-ISKOKSIA, 2 kpl, 3 g
- 93 HIILINÄYTE, < 1 g
Näytteenottosyvyys 20 – 30 cm.

KOEKUOPPA 1055/990

- 94 PALANUTTA SAVEA/SAVITIIVISTETTÄ, 5 kpl, 11 g
Yksi koverankolmiomainen, painanteita, osittain kuoniintuneita.
Löytösyvyys n. 11 – 20 cm.
- 95 KVARTSI-ISKOKSIA, 2 kpl, 1 g

KOEKUOPPA 1055/995

- 96 SAVIASTIANPALOJA, 5 kpl, 9 g
Yksi astian pohjapala, jäljellä karstoittunutta sisäpintaa. Yksipintaisia paloja. Pinnat mustanharmaita tai mustuneenvaaleanruskeita, sekoitteena maasälpää, kiillettä ja chamottea. Löytösyvyys 20 cm.

KOEKUOPPA 1060/995

- 97 SAVIASTIANPALA?, 1 kpl, 1 g
Yksipintainen, pinta ja saviaines vaaleanoranssihtavanruskeita, sekoitetta näkyvästi, sekoitteena kiillettä, maasälpää ja chamottea. Löytösyvyys 10 – 20 cm.

KALMISTOMÄEN YMPÄRISTÖN INTUITIIVISET KOE KUOPAT

KOEKUOPPA 1

- 98 PALANUTTA SAVEA, 3 kpl, 3 g
Kolme pientä palaa, painautuneita pintoja, sekoitetta.
- 99 PALANUTTA LUUTA, 1 kpl, < 1 g
- 100 KVARTSI-ISKOS, 1 kpl, 1 g

KOEKUOPPA 2

- 101 PALANUTTA SAVEA, 7 kpl, 7 g
- 102 KUONAA, 2 kpl, 3 g
- 103 KVARTSI-ISKOS, 1 kpl, < 1 g

KOEKUOPPA 6

- 104 PALANUTTA SAVEA, 3 kpl, 1 g
- 105 RAUTAKUONAA, 1 kpl, 58 g

KOEKUOPPA 8

- 106 KVARTSI-ISKOS, 1 kpl, 1 g

KOEKUOPPA 9

- 107 SAVIASTIANPALA, 1 kpl, < 1 g
Yksipintainen, pinta vaaleanoranssihtavanruskeaa, mahdollisesti riipe reunanpäällyspintaa: reunapala?, saviaines harmahtavaa, sekoitteena maasälpää/kvartsia ja kiillettä, koko 12 x 9 x 5 mm.

- 108 KVARTSI-ISKOS?, 1 kpl, 5 g

KOEKUOPPA 10

- 109 PALANUTTA SAVEA, 1 kpl, < 1 g
- 110 KVARTSI-ISKOKSIA?, 5 kpl, 7 g
Löytösyvyys n. 10 – 20 cm.

KOEKUOPPA 13

- 111 SAVIASTIANPALOJA, 39 kpl, 17 g
Yksipintaisia, lähes poikkeuksetta pieniä paloja, pinnat mustia, tummanharmaanruskeita, nokeentuneita vaaleanruskeita tai vaaleanruskeita, saviaines yleensä harmahavaa, sekoitteena kvartsia, maasälpää ja kiillettä. Löydetty uuden rökkiön nokimaakiveyksestä heti pinnasta.
- 112 PALANUTTA SAVEA/SAVITIIVISTETTÄ, 28 kpl, 16 g
Isoimmissa painanteita. Löydetty uuden rökkiön nokimaakiveyksestä heti pinnasta.
- 113 RAUTAKUONAA, 1 kpl, 2 g
Löydetty uuden rökkiön nokimaakiveyksestä heti pinnasta.
- 114 KVARTSI-ISKOKSIA, 2 kpl, 1 g
Löydetty uuden rökkiön nokimaakiveyksestä heti pinnasta.

KOEKUOPPA 14

- 115 PALANUTTA SAVEA/SAVITIIVISTETTÄ, 8 kpl, 8 g
Isoimmissa painanteita.
- 116 KVARTSI-ISKOS, 1 kpl, 5 g

KOEKUOPPA 15

- 117 PALANUTTA SAVEA/SAVITIIVISTETTÄ, 6 kpl, 15.5 g
- 118 KVARTSI-ISKOS, 1 kpl, 15 g

KOEKUOPPA 16

- 119 RAUDAN KATKELMA
Ruostunut, toinen pitkä reuna suora, alkuperäinen ja kaksinkertaiseksi toiselle puolelle käännetty, reunan leveys 9 mm, hieman rautalevyä jatkuu yksinkertaisena ja repaleisena reunan alapuolella, raudan yhtenäisellä puolella ruostemuhkuroita ja hiiltä rautaan tarttuneena (ks. piirros alla). Koko 37 x 16 x 6 mm, kaksinkertaisen reunan paksuus n. 3 mm, yksinkertaisen raudan paksuus n. 1 mm. Löydetty ilmeisesti sekoittuneesta kerroksesta.

MK 1:1

V. A.

120 PYÖREÄ RAUDANPALA
Ruostunut, koko 14 x 12 x 6 mm. Löydetty ilmeisesti sekoittuneesta kerroksesta.

121 PALANUTTA SAVEA, 49 kpl, 48 g

KOEKUOPPA 17

122 SAVIASTIANPALA, 1 kpl, 1 g
Yksipintainen, pinta vaaleanruskea, saviaines harmaata, osin tummanharmaata. Sekoitteena kivimurskettä ja chamottea. Löydetty uuden rökkiön liepeen nokisesta kiveyksestä heti pinnasta.

123 PALANUTTA SAVEA/SAVITIIVISTETTÄ, 3 kpl, 4 g
Isoimmista painanteet. Löydetty uuden rökkiön liepeen nokisesta kiveyksestä heti pinnasta.

124 SAVIKUONAA, 1 kp, > 1 g
Löydetty uuden rökkiön liepeen nokisesta kiveyksestä heti pinnasta.

KOEKUOPPA 18

125 KUONAA, 29 kpl, 99 g
Löytösyvyys n. 0 – 20 cm.

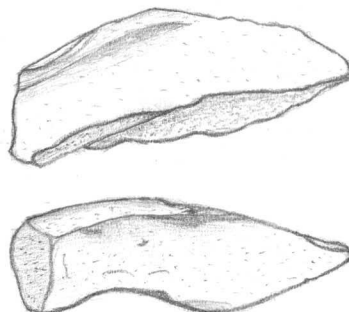
KOEKUOPPA 19

126 SAVIASTIANPALA, 1 kpl, 1 g
Reunapala, tallella toinen pinta ja reunan päällyys, pinta kellertävänvaaleanruskea, tasoitusnaarmuja, toisen pinnan jäänteet mustuneita, reunanpäällyys pyörityneentasaanainen, vinossa puuttuvan pinnan suuntaan, saviaines harmahtavaa, osin mustunutta, sekoitteena ainakin maasälpää ja chamottea, koko 17 x 13 x 6 mm. Löytösyvyys 10 – 20 cm, uuden rökkiön liepeessä olevasta kiveyksestä.

127 PALANUTTA SAVEA/SAVITIIVISTETTÄ, 8 kpl, 12 g
Isoimmista painanteita. Löytösyvyys n. 0 – 20 cm, uuden rökkiön liepeessä olevasta kiveyksestä.

KOEKUOPPA 20

128 SAVIKIEKON KATKELMA, 1 kpl, 9 g
Kappale reiän viereistä pintaa, reiän kohta havaittavissa seinämän pystysuorasta jäljestä ja kaarevan pinnan reunassa olevasta paksunnoksesta (ks. piirros alla). Pinta ja saviaines vaaleanharmata, osin hieman vaaleanruskeaan vivahtavaa, heinojakoista sekoitetta melko paljon, sekoitteena maasälpää, kvartsia, kiillettä ja chamottea. Koko 47 x 19.5 x 14 mm. Löytösyvyys n. 40 cm.

- 129 SAVIASTIANPALA, 1 kpl, 2 g
Yksipintainen, pinta mustanharmaa, sisus pinnasta harmaata, sisempää vaaleanruskeaa, sekoitteena maasälpää, kvartsia, kiillettä ja chamottea. Löytösyvyys 25 cm.
- 130 SAVIASTIANPALOJA, 2 kpl, 1 g
Yksipintaisia paloja. Toisessa pinta mustanharmaa, saviaines harmaata ja sekoitteena maasälpää. Toisessa oranssihtavanvaaleanruskea pinta ja saviaines, sekoitteena maasälpää ja chamottea. Löytösyvyys 20 – 90 cm.
- 131 PALANUTTA SAVEA/SAVITIIVISTETTÄ, 22 kpl, 23.5 g
Isoimmista oksanpainanteita ja painautuneita pintoja. Löytösyvyys 20 – 90 cm.
- 132 KUONAA, 28 kpl, 38.5 g
Löytösyvyys 20 – 90 cm.
- 133 KVARTSI-ISKOS, 1 kpl, 1 g
Löytösyvyys 20 – 90 cm
- 134 HIILINÄYTE, 19 g
Näytteenottosyvyys 25 – 90 cm.

KOEKUOPPA 21

- 135 SAVIASTIANPALOJA?, 2 kpl, 1 g
Yksipintaisia. Toisessa mustunutta sisäpintaa?, saviaineksen väri vaihtelee harmaasta beigeen, sekoitteena maasälpää/kvartsia ja chamottea. Toisessa pinta? vaalea, saviaineksen väri vaihtelee harmastaa oranssihtavaan, sekoitteena maasälpää, kvartsia ja chamottea. Löytösyvyys 5 – 20 cm.

KOEKUOPPA 22

- 136 KVARTSI-ISKOKSIA, 6 kpl, 26 g
Löytösyvyys n. 10 – 20 cm.KOEKUOPPA 23
- 137 PALANUTTA SAVEA, 4 kpl, 5.5 g
Löytösyvyys 10 – 40 cm.
- 138 SAVIKUONAA, 2 kpl, 21 g
Löytösyvyys 10 – 40 cm.
- 139 RAUTAKUONAA, 1 kpl, 50.5 g
Löytösyvyys 10 – 40 cm.
- 140 KVARTSI-ISKOKSIA, 3 kpl, 9 g
Löytösyvyys 10 – 40 cm.

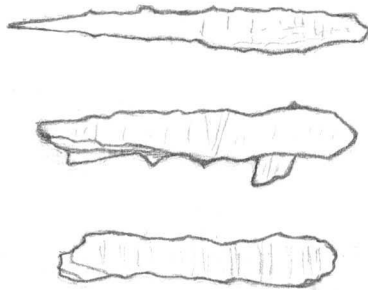
KOEKUOPPA 24

- 141 SAVIASTIANPALOJA, 2 kpl, 1 g
Yksipintaisia, pinta ja saviaines vaaleanruskeita, sekoitteena kärkeä maasälpä- ja kvartsirouhetta. Löytösyvyys 10 – 40 cm.

- 142 PALANUTTA SAVEA, 11 kpl, 10 g
Löytösyvyys 10 – 40 cm.
- 143 RAUTAKUONAA, 3 kpl, 19 g
Löytösyvyys 10 – 40 cm.
- 144 KVARTSI-ISKOKSIA, 2 kpl, 1 g
Löytösyvyys 10 – 40 cm.

KOEKUOPPA 25

- 145 PIIKKIMÄISEN RAUTAESINEEN KATKELMIA, 3 kpl
Ruosteisia, kaikkien poikkileikkaus suorakaiteinen. Yhdessä terävä kärki, koko max. 46 x 5.5 x 4.5 mm (ks. piirros alla). Toisessa pyöristynyt kanta, jonka sivulta lähtee uloke (ks. piirros alla), koko max. 42 x 10 x 5 mm, uloke suorakaiteinen, pituus max. 3 mm. Kolmannen kappaleen (ks. piirros alla) koko 36 x 6 x 4.5 mm. Löytösyvyys n. 10 – 15 cm.

MK 1:1

V. A.

KOEKUOPPA 27

- 146 PII-ISKOS, 1 kpl, < 1 g
Löytösyvyys 10 – 20 cm.

UUSI RÖYKKIÖ, PINTALÖYTÖJÄ ISOMMAN KUOPANTEEN NE-
LEIKKAUKSESTA

- 147 PALANUTTA SAVEA, 4 kpl, 3 g
- 148 KVARTSI-ISKOKSIA?, 3 kpl, 2 g

RAUTAJOEN ITÄRANTA, KOTISUULINMÄKI

KOEKUOPPA A

- 149 RAUTAPIIKKI
Kärki terävä, taottu, pahasti ruostunut (pinta hilseilee), poikkileikkaus lähentelee suorakaidetta, koko 78 x 7 x 5.5 cm. Löydetty pisteestä x=19 y=18 z=62.03 m mpy koekuopan pinnasta ruskeasta humuksesta sekoittuneesta kerroksesta.

150 PALANUTTA SAVEA/TIILTÄ, 6 kpl, 3 g
Löytösyvyys 10 cm.

151 KUONAA, 3 kpl, < 1 g
Löytösyvyys 10 cm.

KOEKUOPPA B

152 KUONAA, 11 kpl, 11 g
Pinnasta.

153 KUONAA, 44 kpl, 30.5 g
Löytösyvyys 10 – 20 cm.

154 HIILINÄYTE, 2 g
Näytteenottosyvyys 10 – 20 cm.

KOEKUOPPA C

155 RAUTAPIIKKI
Taottu, ruostunut, poikkileikkaus neliömäinen, kapenee ja ohenee kärkeä kohti, kärki terävä, kanta pyöristetty, koko max. 112 x 15 x 11 mm. Löydetty pinnasta.

156 RAUTANAULOJA, 3 kpl
Taottuja, ruostuneita, poikkileikkaus kaikissa suorakaiteinen, kapenevat ja ohenevat kärkeä kohti, kanta epäsäännöllisen soikea. Ensimmäisen pituus 68, toisen pituus 39 mm ja kolmannen pituus 34. Löydetty pinnasta, nuotion yhteydestä.

157 HEVOSENKENKÄNAULOJA, 4 kpl
Taottuja, ruostuneita, poikkileikkaus kaikissa suorakaiteinen ja kanta paksu, sivulta salmiakkikuvionmuotoinen, kapenevat ja ohenevat kärkeen. Ensimmäisen pituus 31 mm, toisen 31 mm, joskin kanta on hieman lysisssä, kolmannen 27 mm ja neljännen 22 mm. Löydetty pinnasta, nuotion yhteydestä.

158 VÄÄNTYNYT RAUTAVARRAS (NAULA?)
Rautainen, osin sulaen kokoonkiinnittynyt, poikkileikkaukseltaan suorakaiteinen, soikioksi vääntynyt. Koko 23 x 15 x 7 mm. Löydetty pinnasta, nuotion yhteydestä.

159 RAUTANAULAN KÄRKIOSA
Kanta katkennut pois, taottu, ruostunut, poikkileikkaus suorakaiteinen, ohenee ja kapenee kärkeen, kärki katkennut, haljennut ja taipunut. Koko 72 x 9 x 5.5 mm. Löydetty pinnasta, nuotion yhteydestä.

160 RAUTAHELA?
Historiallisen ajan, "häränpäänmuotoinen": kaarevat kapeat ulokkeet kantaosan sivuilla, koko 29 x 32 (ulokkeet) x 5 mm Löytösyvyys 25 cm.

161 HEVOSENKENKÄNAULA
Taottu, ruostunut, nauhaosan poikkileikkaus suorakaiteinen, kapenee ja ohenee kärkeen, kanta paksu, muodoton, Koko 32 x 9 x 8 mm. Löytösyvyys 25 cm.

162 PALANUTTA SAVEA/TIILTÄ, 27 kpl, 30 g.
Löydetty pinnasta, nuotion yhteydestä.

- 163 PALANUT SAVEA/TIILTÄ, 2 kpl, 8 g
Löytösyvyys 20 – 31 cm.
- 164 KUONAA, 42 kpl, 55 g
Löydetty pinnasta, nuotion yhteydestä.
- 165 KUONAA, 3 kpl, 4 g.
Löytösyvyys 20 – 31 cm.
- 166 KVARTSI-ISKOKSIA, 4 kpl, 5 g
Löydetty pinnasta.
- 167 LIMONIITTIA, 1 kpl, 1 g
Rahamalmia. Löydetty pinnasta, nuotion yhteydestä.
- 168 HIILINÄYTE, 15 g
Näytteenottosyvyys 20 cm.

KOEKUOPPA D

- 169 PALANUTTA SAVEA/TIILTÄ, 37 kpl, 127 g
Löytösyvyys 30 – 45 cm.
- 170 PALANUTTA SAVEA/TIILTÄ, 95 kpl, 500 g
Löytösyvyys 45 – 60 cm.
- 171 PALANUTTA SAVEA/TIILTÄ, 54 kpl, 541 g
Löytösyvyys 60 – 70 cm.
- 172 KUONAA, 4 kpl, 6 g
Löytösyvyys 30 – 45 cm.
- 173 KUONAA, 24 kpl, 103 g
Löytösyvyys 45 – 60 cm.
- 174 KUONAA, 21 kpl, 121.5 g
Löytösyvyys 60 – 70 cm.

KOTISUULINMÄEN LOUNAISPUOLINEN PELTO

- 175 KVARTSI-ISKOKSIA, 2 kpl, 4 g

Artefaktit on löydetty FK Ulla Rajalan johtamassa koekuopituksessa, joka liittyy Vammalan Rautajoen kartanon alueen arkeologiseen osa-alueinventointiin. Koekuopitus tehtiin 31.8. – 14.9.1995. Löydöt liittyvät A. Rautajoen merovinki- ja viikinkiaikaiseen polttokenttäkalmistoon ja kalmistonmäkeen (koordinaatistonmukaiset koekuopat, löydöt sekä koekuoppa 20, löydöt 1 – 97, 128 – 134; myös koekuopat 18 ja 22, löydöt 125, 136), B. kalmistonmäen länsipuoliseen rautakautiseen kiven- ja maansekaiseen röykkiöön (koekuopat 13 – 15, 17 ja 19, löydöt 111 – 118, 122 – 124, 126 ja 127, irtolöydöt 147

ja 148), C. peltoalueeseen ja peltosaarekkeisiin kalmistonmäen ja uuden röykkiön ympäristössä (koekuopat 1 - 12, 16, 21, 23 - 27, löydöt 98 - 110, 119 - 121, 125, 135 - 144 ja 146; osa löydöistä on irtolöydönluonteisia), D. tarkemmalta ajoitukseltaan epämääräisiin historiallisiin löytöihin Kotisuulinmäeltä (koekuopat A - D, löydöt, 149 - 174) sekä E. irtolöytöön Kotisuulinmäen lounaispuolisella pellolla (löytö 175).

A. Kalmistonmäen löydöt ja koordinaatisto ovat kartanon kaakkoispuolisella mäellä n. 60 m SE kartanosta. Mäellä ovat jo Heikelin vuoden 1901 kartassa olleet kaluaitta, vilja-aitta ja jääkellari.

B. Uusi röykkiö sijaitsee n. 35 m W kalmistomäeltä ja n. 60 m S kartanon päärakennuksesta. Nokista kiveystä oli mäen E-puolen koekuopissa 13, 17 ja 19. Koekuoppa 14 oli suuremman mäessä olevan kuopanteen SW-puolella mäen rinteessä ja koekuoppa 15 sen N-puolella peltosaarekkeessa; irtolöydöt tulivat suuremman kuopanteen NE-reunasta.

C. Koekuopat 1 ja 3 - 6 sijaitsivat pakettipellolla kalmistomäen ESE- ja SE-puolella koekuoppaa 4 lukuunottamatta kivisellä korkeammalla alueella; kuopat olivat 15 - 70 m:n päässä kalmistomäeltä.

Koekuoppa 2 oli kalmistomäen ja aiemman, jo puretun oletetun pajarakennuksen S-puolella n. 10 m mäestä. Koekuopat 18 ja 22 olivat mäen välittömässä läheisyydessä edellämainittu SSE-puolella ja viimeksimainittu SW-puolella. Koekuopat 10 ja 21 olivat pakettipellolla uuden röykkiön SW-, S- ja SE-puolella n. 10 m:n päässä. Koekuopat 9 ja 23 olivat uuden röykkiön NW-puolisella peltosaarekkeella entisellä puutarhamaalla kartanon SSW-puolella ja koekuoppa 16 kartanommäellä punaisen pitkän aittarakennuksen takana puutarha-alueella. Koekuoppa 24 sijaitsi kartanon ESE-puolella kalmistomäen NNE-puolella pakettipeltoalueella n. 10 m sen N-puolitseta tieltä. AIV-torninmäen päällä oli koekuoppa 25. Mäki sijaitsee Osikkaanmäelle vievän tien N-puolella n. 180 m NNE kartanosta. Koekuoppa 27 oli pakettipellolla n. 150 m E kalmistomäeltä syvän ojan E-puolella.

D. Kotisuulinmäki sijaitsee Rautajoen kartanolle vievän tien varrella Rautajoen länsipuolella n. 220 m NW kartanon päärakennuksesta.

Tälle mäelle tien itäpuolelle oli A- Erä-Esko merkinmyt inventoinnissaan pohjoisemman röykkiöhaudan, joka tässä inventoinnissa paljastui luonnonmuodostumaksi. Koekuopat A ja B kaivettiin oletettuun röykkiöön. Koekuoppa C oli em. kuoppien S-puolella pellolta siirrettyjen kivien välissä n. 10 m koekuopasta B. Koekuoppa D oli n. 8 m tien länsipuolella mäen pohjoisreunalla.

E. Kaksi kvartsi-iskosta löytyi pellolta peltotien uralta Kotisuulinmäen lounaispuolelta n. 80 m em. luonnonmuodostumaröykkiöltä.

Peruskartta 2121 07 VAMMALA

A. $x=6806$ 13 - 19 $y=2444$ 65 - 68 $z=n.$ 60 - 63 m mpy

B. $x=6806$ 14 $y=2444$ 62 $z=n.$ 61 - 62 m mpy

C. $x=6806$ 11 - 20 $y=2444$ 59 - 71 $z=n.$ 60 - 62 m mpy

(AIV-torninmäki: $x=6806$ 28 $y=2444$ 78 $z=n.$ 65 m mpy)

(Koekuoppa 27: $x=6806$ 19 $y=2444$ 83 $z=n.$ 60m mpy)

D. $x=6806$ 40 - 41 $y=2444$ 45 - 47 $z=n.$ 61 - 62 m mpy

E. $x=6806$ 34 $y=2444$ 44 $z=n.$ 59 m mpy